

Klasa: 326-02/10-01/01

Urbroj: 5030120-10-1

Zagreb, 21. listopada 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o zadrugama

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o zadrugama.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Đuru Popijača, ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, te Tihanu Kraljić, Ivana Bubića, Roberta Markta, Ruđera Friganovića i Natašu Vujec, državne tajnike u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O ZADRUGAMA

Zagreb, listopad 2010.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZADRUGAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o zadrugama sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

1. Ocjena stanja

1.1. Uvodne napomene

Zadruga je poseban oblik poduzetništva.

Najbolji pokazatelj značenja zadruge u svijetu je činjenica da zadruge imaju preko 800 milijuna članova i preko 100 milijuna zaposlenih (što je 20% više nego što zapošljavaju multinacionalne kompanije) te da 3 milijarde ljudi odnosno polovina ukupnog svjetskog stanovništva živi od zadružnih prihoda (Izvor: ICA, procjena UN-a iz 1994. godine).

Ujedinjeni narodi (UN), Međunarodni zadružni savez (ICA), Međunarodna organizacija rada (ILO), potiču razvoj zadruga i primjenu zadružnih načela.

U vrijeme krize Međunarodni zadružni savez (ICA) potiče na promicanje posebno socijalnih i radničkih zadruga kao glavnog prioriteta svjetskog zadružnog pokreta, koje imaju veliku ulogu kod rješavanja aktualnog problema socijalne isključenosti

O značaju zadruga u svijetu govori i podatak da se svake godine prva subota u srpnju mjesecu obilježava kao Međunarodni dan zadruga.

Potrebno je istaknuti da su Ujedinjeni narodi (UN) 18. prosinca 2009. usvojili rezoluciju pod nazivom «Zadruge i socijalni razvoj» kojom priznaju da je zadruga kao poslovni model glavni čimbenik u ostvarivanju gospodarskog i društvenog razvoja i proglasili su 2012. godinu Međunarodnom godinom zadruga.

U Europskoj uniji djeluje oko 300 000 zadruga koje osiguravaju 4,8 milijuna radnih mjesta.

Europska Unija sustavno potiče razvoj zadrugarstva, ne samo poticanjem razvoja zadruga na području pojedine članice nego i poticanjem osnivanja Europske zadruge, zadruge sa članstvom iz najmanje dvije članice Unije. U tom je smislu donesena Uredba Vijeća (EZ) broj 1435/2003. od 22. srpnja 2003. o Statutu Europske zadruge (SCE) i Direktiva Vijeća 2003/72/EZ od 22. srpnja 2003. kojom je dopunjen Statut Europske zadruge s obzirom na sudjelovanje radnika u upravljanju. Republika Hrvatska je donijela Zakon o uvođenju Europske zadruge (NN 63/08) koji će se primjenjivati od ulaska Republike Hrvatske u EU.

U Hrvatskoj zadrugarstvo ima 140-godišnju tradiciju. Kroz to vrijeme zadruge su bile i snažne gospodarske institucije i pokret koji je imao utjecaj na politička kretanja. Zadrugarstvo je imalo i uspona i padova. U vrijeme socijalizma došlo je i do zlouporabe zadrugarstva da bi se postigli ciljevi koji sa stvarnim zadrugarstvom nisu imali veze, a posljedice te zlouporabe očituju se i danas u nepovjerenju određenih skupina prema zadrugama i potrebi ponovnog objašnjavanja suštini zadruge i zadružnog organiziranja.

U razdoblju 1990.-1995. zbog gubitka tržišta, Domovinskog rata i njegovih posljedica, uredbi o zabrani raspolaganja zadružnom imovinom i dr., zadruge su imale teškoće u poslovanju od kojih se mnoge nisu oporavile, a neke se nakon Domovinskog rata nisu mogle prilagoditi novim uvjetima rada i poslovanja.

Prema podacima sudskog registra, s odredbama Zakona o zadrugama (NN 36/95.) se do 31.12.1995. godine uskladilo 368 zadruga.

Nakon donošenja Zakona o zadrugama (NN 36/95), u razdoblju 1995.-2002. osnovano je 229 zadruga, a nakon njegovih izmjena 2002. godine porastao je interes za osnivanjem zadruga što je rezultat promidžbe zadrugarstva koju je vodio zadružni sustav i poticanja Vlade RH, tako da se u razdoblju 2002-2008. osniva oko 205 zadruga godišnje, pa na dan 31.12. 2009. ima 2386 zadruga upisanih u sudski registar.

Analiza rada zadruga ukazuje na to da je još uvijek prisutan negativan stav prema zadrugama zbog nasljeđa iz vremena socijalizma, ali i minimalnog znanja o tome što je zadruga u širem dijelu javnosti, kao i u institucijama, a što se odražava na poslovanje zadruga. Navedeno traži detaljniju analizu i zahtijeva daljnji rad na promidžbi zadrugarstva, da bi se zadruga prihvatila kao poželjan oblik poslovanja, što ona stvarno jest u Europi i u svijetu.

1.2. Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje Zakona

Nakon osamostaljenja, Republika Hrvatska je preuzela Zakon o zadrugama (53/91.) koji je bio na snazi do 9. lipnja 1995. godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o zadrugama (NN 36/95). Nakon donošenja toga Zakona, uslijedile su dvije izmjene i dopune. Prvim izmjenama Zakona od 13. srpnja 2001. godine ("Narodne novine", broj 67/01), regulirana je opstojnost i usklađivanje stambenih zadruga, a drugim od 25. siječnja 2002. godine ("Narodne novine", broj 12/02), između ostalog, omogućeno je pravnim osobama da budu osnivači zadruga, riješen je nesporazum oko vlasništva imovine, uspostavljeni su uvjeti za organiziranje zadružnog sustava osnivanjem Hrvatskog saveza zadruga kao institucionalne organizacije svih zadruga i zadružnih saveza u Republici Hrvatskoj, s komorskim obilježjima.

Iako su Zakonom o zadrugama riješeni neki od problema u poslovanju zadruga, analiza odredbi toga Zakona, bez obzira na to što su izmjenama iz 2002. otklonjeni neki nedostaci, ukazuje da taj Zakon u sadašnjim okolnostima ne zadovoljava potrebe zadruga i zadrugarstva. Naime, u praksi se pojavljuju mnogi nesporazumi i problemi: problemi oko tumačenja i primjene odredbe o primjeni obveznih odnosa u ortaštvu; osnivanje zadruga je komplicirano i treba ga pojednostavniti; problemi oko sazivanja skupštine i odlučivanja na skupštini, pa i zlouporabe prava na davanje punomoći za zastupanje na skupštini nisu u potpunosti riješeni; članak 28. Zakona u praksi se tumači na štetu zadruga.

S druge strane, spomenuti se Zakon uopće ne bavi pitanjima odnosa zadruga i članova, ne rješava pitanja primjene zadružnih vrijednosti i načela odnosno onim pitanjima koja zadrugu čine zadrugom i po kojima se zadruga razlikuje od svih drugih subjekata.

Radi suradnje s europskim zadrugama potrebna su nam ista pravila organiziranja, implementacija zadružnih vrijednosti i načela, čija primjena je znatno utjecala na razvoj zadrugarstva i učinila ga bitnim čimbenikom gospodarstva europskih zemalja.

Obzirom na dosadašnje promjene u Zakonu (2001. i 2002.) i na velik broj promjena koji bi se u Zakonu morale izvesti, popravak postojećih rješenja i dopune Zakona novim rješenjima dovele bi do takvih zahvata u tekstu zakona koje bi Zakon činile teško upotrebljivim aktom, pa je zbog toga i zbog opsega novih rješenja primjerenije donijeti novi zakon.

1.3. Načela na kojima se zasniva Zakon

Zakon polazi od odredaba Ustava

Zakonom se uvažavaju i načela na kojima počiva zadrugarstvo Europe i svijeta, a koja su sastavni dio Izjave o identitetu zadruge donesene povodom 100. obljetnice osnivanja ICA (International Co-operative Alliance) na kongresu i Glavnoj skupštini ICA održanoj u Manchesteru (V. Britanija) 1995. godine.

Izjavom o identitetu zadruge, utvrđeno je da zadruge imaju svoje uporište u združnim vrijednostima samopomoći, samoodgovornosti, demokratičnosti, ravnopravnosti, pravičnosti i solidarnosti i moralnim vrijednostima poštenja, otvorenosti, društvene odgovornosti i skrbi za druge i da te svoje vrijednosti zadruge ostvaruju u praksi primjenom združnih načela:

- dragovoljno i otvoreno članstvo: zadruge su dragovoljne organizacije, čije je članstvo otvoreno svim osobama koje su u mogućnosti koristiti njihove usluge ili prihvatiti njihove odgovornosti, bez obzira na spol, rasu, društveni položaj i slično.

- demokratski nadzor članova: u primarnim zadrugama svi članovi imaju jednako pravo glasa (jedna osoba jedan glas), a u sekundarnim postoji slična demokratska struktura prilagođena većem broju članova.

- gospodarsko sudjelovanje članova: svaki član sudjeluje u radu zadruge i raspodjeli razmjerno svom doprinosu iz poslovne suradnje. Stalna poslovna suradnja pretpostavka je članstva i drugih prava.

- samostalnost i neovisnost: zadruge su samostalne organizacije samopomoći koje nadziru njihovi članovi. Ako sklapaju ugovore s drugim organizacijama ili prikupljaju kapital iz vanjskih izvora, čine to na način kojim osiguravaju demokratsku kontrolu svojim članovima i održavaju svoje združne neovisnosti.

- obrazovanje, obuka i informiranost: zadruge osiguravaju obrazovanje i obuku svojim članovima, izabranim predstavnicima, menadžerima i zaposlenicima, kako bi sve zajedno mogli učinkovito pridonositi razvoju svojih zadruga.

- suradnja među zadrugama: zadruge vrlo učinkovito služe svojim članovima, te jačaju zadrugarstvo surađujući međusobno kroz lokalne, regionalne, državne i međunarodne strukture.

- briga za zajednicu: zadruge pridonose održivom razvoju svoje zajednice pomoću programa djelovanja koje su odobrili njihovi članovi.

Sve zemlje EU su u svoje zakonodavstvo kojim reguliraju položaj zadruga ugradile sadržaj združnih načela koje je donijela ICA. To se pokazalo korisnim za poslovanje zadruga i obavljanje njihovih aktivnosti te položaj zadruga u društvu u kojem zadruga djeluje. Primjena ovih načela osigurava se prijedlogom teksta Zakona o zadrugama.

Pojedina pitanja zakonom treba urediti tako da se omogući ostvarivanje potreba i interesa članova, individualnih i zajedničkih, poslovanjem člana putem zadruge ili drugim aktivnostima članova. Član zadruge ne može biti osoba koja ne posluje putem zadruge odnosno koja nije korisnik njenih usluga dok za razliku od člana zadruge, osnivač trgovačkog društva u pravilu ne posluje putem društva koje je osnovao.

Djelatnosti zadruge obavljaju članovi. Članovi putem zadruge nastupaju na tržištu, nabavljaju repromaterijal, prodaju i kupuju proizvode, daju ili koriste usluge ili na drugi način ostvaruju svoje i zajedničke potrebe i interese.

Zadrugom upravljaju članovi. Svaki član zadruge ima pravo na jedan glas bez obzira na to koliko kapitala unosi u zadrugu. Eventualno odstupanje od toga načela vezuje se, u pravilu, uz opseg poslovanja člana putem zadruge i uvijek je ograničeno, s ciljem da ne dolazi do mogućnosti da pojedini član ili grupa članova može svoju volju nametnuti većini.

U trgovačkim društvima pravo na upravljanje proizlazi iz udjela osnivača u temeljnom kapitalu društva, pa onaj koji ima većinski udjel u temeljnom kapitalu može svoju volju nametnuti ostalim članovima društva. U zadrugama kapital služi članovima, ali njima ne upravlja. Zadruge su nastale kao odgovor na činjenicu da kapital više nije služio čovjeku, jedinki ili grupi iz čijeg se rada kapital stvara, već je čovjeka stavio u ulogu u kojoj je čovjek postao sredstvo za stjecanje kapitala.

Pravo nadzora imaju svi članovi neposredno i putem posebnog tijela zadruge.

Višak prihoda u zadrugama pripada zadruzi i njenim članovima. Svaki član ostvaruje korist prema svom sudjelovanju u radu zadruge. Višak ostvaren poslovanjem zadruge raspoređuju u razvoj zadruge, povećanje pričuva ili za određene aktivnosti zadruge. Kod raspodjele viška prihoda članovima, u zadrugama se vodi računa da se višak prihoda raspodjeljuje na temelju opsega poslovanja i drugih aktivnosti člana, za razliku od trgovačkih društava u kojima je temelj za raspodjelu udjel osnivača u temeljnom kapitalu društva. Radi se o različitom sustavu vrijednosti: u zadrugama je na prvom mjestu član sa svojim potrebama i interesima, a u trgovačkom društvu osnivač, vlasnik temeljnog kapitala i profit koji može ostvariti. Zadruge zbog toga dobivaju sve veće značenje.

Zadruga i njeni članovi su dio lokalne zajednice u kojoj žive i rade i iz nje se ne izdvajaju, te novostvorena vrijednost ostaje u toj lokalnoj zajednici. Skrb o lokalnoj zajednici jedno je od zadružnih načela.

1.4. Svrha koja se želi zakonom postići

Zakonom se želi, uvažavajući posebnosti zadruga, omogućiti zadrugama odgovarajući pravni okvir za njihov rad i aktivnosti kojima se ostvaruju potrebe i interesi članova, koji ih neće sputavati u radu i postavljati im bespotrebne prepreke koje moraju savladavati.

Zadruge se želi izjednačiti s drugim subjektima na tržištu.

Zadruge se stalno uspoređuju s trgovačkim društvima. Ima elemenata po kojima ih se može međusobno uspoređivati, ali ima i različitosti koje se teško uspoređuju. Sustav u kojemu je jedino i presudno važan iznos profita ostvaren u poslovnoj godini, koji se uzima kao jedini pokazatelj uspješnosti rada, u slučaju zadruga ne vrijedi. Ne radi se o tome da zadruge ne trebaju biti poslovno uspješne, ili da bi se trebali tolerirati eventualni gubici u poslovanju, već se moraju uzeti u obzir i vrednovati i druge koristi koje su rezultat rada zadruge. Cilj zadruge nije stjecanje profita, nego ostvarenje koristi i interesa članova zadruge i lokalne zajednice u kojoj zadruga djeluje. Zbog toga rad zadruge ima višestruke pozitivne učinke koji se ne mogu mjeriti i vrednovati samo visinom ostvarenog profita.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Zakonom treba dati definiciju zadruge iz koje se vidi da se radi o zadruzi i u kojoj su istaknute njene specifičnosti po kojima se ona razlikuje od drugih društava, s tim da treba ugraditi i zadružne vrijednosti i načela na kojima se zadruga temelji i dati određena pojašnjenja pojedinih pojmova da bi se ti pojmovi mogli pravilno razumjeti.

Osnivanje zadruge treba pojednostavniti što je više moguće. Dosadašnji ugovor o osnivanju zadruge predstavljao je akt koji nakon osnivanja nije imao neku važnost ni primjenu, jer je ista pitanja zadruga regulirala svojim pravilima. Pravila zadruge postaju i osnivački i temeljni akt zadruge.

Broj osnivača zadruge treba povećati zbog toga što su zadruge s malim brojem osnivača ostajale zatvorene za prijem drugih članova, a što nije u skladu s načelom po kojemu je zadruga otvoreno društvo. Osnivač zadruge i osoba koja je pristupila zadruzi nakon osnivanja imaju jednaka prava.

Zadruga su imale stalni problem nedostatka kapitala potrebnog za poslovanje. Članski ulozi, čija visina nije bila određena ponekad su zbog toga bili i više nego simbolični. Određivanjem najmanje visine jednog uloga člana (osnovnog uloga) kojeg unosi u zadrugu pri osnivanju ili u trenutku pristupanja i odredbama da taj ulog ostaje u zadrugi za vrijeme članstva, zadrugama se osigurava stalan kapital na koji one mogu računati.

Problem nedostatka kapitala rješava se i uvođenjem novčanih uloga koje mogu unositi članovi i osobe koje nisu članovi.

Dio dobiti se može pripisati članu na ime dodatnih uloga, zadržati njegova isplata i koristiti u poslovanju zadruga.

Zakonom su uređena osnovna pitanja koja se tiču prava i obveza članova. Član zadruga može biti samo osoba koja neposredno sudjeluje u radu i drugim aktivnostima zadruga, članstvo se ne može steći samo unosom uloga člana (član trgovačkog društva u društvo ulaže kapital i ne mora raditi ništa drugo) i nije prenosivo na drugu osobu. U slučaju prestanka članstva, član ima prava utvrđena zakonom, ali i ona prava koja su propisana pravilima. Rok za isplatu uloga člana je ograničen i isplata ne smije ugroziti likvidnost ni onemogućiti zadrugu u podmirenju obveza prema trećim osobama. Zadruga osigurava zaštitu prava člana pred tijelima zadruga.

Zakonom je propisano koja tijela zadruga mora imati.

Skupština zadruga je najviše tijelo u zadrugi. Njena nadležnost je detaljnije uređena, pojednostavljeno je sazivanje sjednica skupštine, glasovanje na skupštini je uređeno tako da je prilagođeno neposrednom sudjelovanju članova u raspravljanju i odlučivanju, s tim da su propisana ograničenja za člana o čijem se zahtjevu odlučuje i člana o čijem statusu odlučuje skupština, uređeno je pitanje kvoruma i propisano da zadruga pravilima može propisati da se skupština može sastojati od izabranih predstavnika članova, utvrđeni su razlozi i uvjeti za poništenje i pobijanje odluka skupštine.

Mandat nadzornog odbora povećan je na 4 godine, jer dvogodišnji se mandat nije pokazao kao dobro rješenje, propisana su ovlaštenja i odgovornost članova nadzornog odbora.

Upravitelj zadruga zastupa zadrugu i vodi njene poslove (odustalo se od uprave koja se u praksi nije pokazala kao dobro rješenje), propisano je da zadrugu u slučaju sprječivosti upravitelja privremeno, najduže 6 mjeseci zastupa predsjednik skupštine, kao najvišeg tijela zadruga, da mandat upravitelja traje 5 godina, da se poslovi, prava i obveze upravitelja za vrijeme i nakon prestanka mandata utvrđuju pravilima i ugovorom upravitelja i zadruga, i povećana je odgovornost upravitelja za zakonitost rada zadruga i za štetu koju učini svojim radom ili propustima.

Poslovanje zadruga je regulirano posebnom glavom. Djelatnosti zadruga obavljaju njeni članovi. Zadruga može poslovati i s trećima, ali samo ako takvo poslovanje ne dovodi članove u nepovoljniji položaj. Međusobna prava i obveze zadruga i člana reguliraju se ugovorom, jer to u praksi uglavnom nije bio slučaj, s tim da član, u pravilu, daje jamstvo zadrugi za izvršenje obveza, čime se posao i veza zadruga i člana dodatno "učvršćuje".

Članu se, bez suglasnosti zadruga, zabranjuje samostalan plasman proizvoda koje ima zadruga. Novost je mogućnost osnivanja mirovnog vijeća ili arbitraže, i obveza članova i radnika da se u slučaju spora sa zadrugom, prije obraćanja sudu obrate tijelu zadruga ako je ono osnovano.

Zadruga je obvezna iz dobiti poslovanja tekuće godine izdvajati najmanje propisani iznos u obvezne pričuve i kao autonomno i na samopomoći, uzajamnosti i solidarnosti ustrojeno društvo, izdvajati sredstva za vlastiti razvoj i financiranje svojih aktivnosti, te sredstva za zadovoljavanje potreba svojih članova.

Zakonom je propisano da zadruga ne odgovara za obveze članova i da članovi ne odgovaraju za obveze zadruga, ako to sami nisu propisali svojim pravilima.

Zakonom su propisani uvjeti i načini prestanka zadruge. U cilju očuvanja zadruge kao pravne osobe propisana je mogućnost članova čiji broj nije manji od broja potrebnog za osnivanje zadruge da spriječe donošenje odluke o likvidaciji zadruge.

U slučaju prestanka zadruge propisan je način raspolaganja imovinom preostalom nakon podmirenja vjerovnika.

Hrvatski savez zadruga i zadružni savezi postaju jedan sustav, i naglašava se jedinstvenost sustava. Zadrugarstvo je dugo vremena tražilo zadružnu reviziju, a ovim zakonom je osigurano da je konačno i ima, kako bi samo i samostalno riješilo određene probleme koji se pojavljuju kod praktične primjene zadružnih vrednota i načela.

U posebnim odredbama zakona utvrđene su posebnosti pojedinih vrsta zadruga čime prestaje potreba za donošenjem posebnih propisa za te zadruge.

3. Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Donošenjem Zakona riješit će se problemi i nedostaci u dosadašnjoj regulativi koji su utvrđeni u praksi, a zadruge će dobiti odgovarajuće okružje za svoj rad koje je primjereno sadašnjem vremenu i okolnostima.

Novim uvjetima moraju se prilagoditi ne samo zadruge i njihovi članovi nego i društvo, koje još uvijek u dovoljnoj mjeri ne prepoznaje razliku između zadruga i drugih gospodarskih subjekata, ni posebnost zadruge kao društva sa svojim specifičnostima.

Postoje zadruge koje su zbog različitih razloga osnovane kao zadruge, iako njihovi osnivači nisu bili spremni primjenjivati zadružne vrijednosti i načela i rade kao trgovačka društva. Ovaj Zakon omogućava da takve zadruge prestanu biti zadruge i da se u prijelaznom razdoblju preoblikuju u trgovačka društva.

Zadruge okupljaju pojedince i grupe koje imaju zajedničke interese i usmjeravaju ih na poslovanje kroz sustav, čime se smanjuje opseg sive ekonomije. Samozapošljavanjem i zapošljavanjem kroz zadruge smanjuje se raseljavanje seoskog stanovništva.

Novostvorena vrijednost ostvarena u zadruzi ostaje u lokalnoj zajednici. Zadruga na taj način doprinosi povećanju zaposlenosti, smanjuje siromaštvo, snaži ruralni razvoj, osiguravanjem pravednije raspodjele smanjuje nejednakost, promiče lokalnu demokraciju.

Prihvatanjem zadruga kao partnera koji pomaže kod rješavanja problema zapošljavanja, a naročito posebnih skupina stanovništva, očuvanja i razvoja lokalnih sredina, očuvanja okoliša i slično, društvo će od zadruga imati mnogo koristi, pa će mu se isplatiti i skrb za zadruge i ulaganja u poslovanje i razvoj zadruga.

Donošenjem ovog Zakona uređuje se zadrugarstvo u cjelini i stvaraju uvjeti za njegov dugoročni razvoj. Predloženim modelom zadruge država može riješiti mnoge probleme u području zapošljavanja, kako gospodarskog, tako i socijalnog poduzetništva. Republika Hrvatska nalazi se na pragu ulaska u Europsku uniju u kojoj su zadruge poticane u svim sektorima (poljoprivredne, uslužne, obrtničke, radničke, socijalne i ostalo). Prilagodбом europskim standardima, hrvatsko zadrugarstvo postaje komplementarno europskom i osposobljeno za ulazak u mrežu europskog zadrugarstva.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZADRUGAMA

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Pojam zadruge

Članak 1.

(1) Zadruga je dragovoljno, otvoreno, samostalno i neovisno društvo kojim upravljaju njeni članovi, a svojim radom i drugim aktivnostima ili korištenjem njenih usluga, na temelju zajedništva i uzajamne pomoći ostvaruju, unapređuju i zaštićuju svoje pojedinačne i zajedničke gospodarske, ekonomske, socijalne, obrazovne, kulturne i druge potrebe i interese i ostvaruju ciljeve zbog kojih je zadruga osnovana.

(2) Zadruga se temelji na zadružnim vrednotama: samopomoći, odgovornosti, demokratičnosti, ravnopravnosti, pravičnosti i solidarnosti, te moralnim vrednotama poštenja, otvorenosti, društvene odgovornosti i skrbi za druge.

(3) Odnose među svojim članovima zadruga uređuje na zadružnim načelima:

- dragovoljno i otvoreno članstvo – članstvo u zadruzi je dragovoljno i otvoreno prema svim osobama koje koriste njene proizvode, usluge i koje su spremne prihvatiti odgovornosti članstva, bez ikakve spolne, rasne, socijalne, političke, vjerske ili bilo koje druge diskriminacije;
- nadzor poslovanja od strane članova – zadruga je demokratsko društvo čiji rad nadziru njeni članovi i koji aktivno sudjeluju u stvaranju poslovne politike i donošenju odluka. Izabrani predstavnici članova odgovaraju članstvu. Članovi, u pravilu, imaju jednaka glasačka prava (jedan član – jedan glas);
- gospodarsko sudjelovanje članova zadruge i raspodjela - dužnost članova zadruge je, prema svojim interesima i mogućnostima, sudjelovanje u radu i doprinos razvoju zadruge. Članovi raspoređuju dobit zadruge za jednu ili više slijedećih namjena: razvitak zadruge, porast pričuva, članovima - razmjerno poslovanju sa zadrugom i kao potpora drugim aktivnostima zadruge;
- samostalnost i neovisnost – kao samostalna i neovisna pravna osoba zadruga se u pravnom prometu s drugim pravnim osobama i državnim tijelima oslanja na rad svojih članova i zadružne resurse, pod neposrednim nadzorom svojih članova.
- obrazovanje, stručno usavršavanje i informiranje članova zadruge – zadruga provodi obrazovanje i stručno usavršavanje svojih članova, izabranih predstavnika, rukovoditelja i radnika; kako bi pridonijeli razvitku svoje zadruge. Ona izvješćuje svoje članove i javnost, posebice mlade ljude o naravi, koristima i prednostima zadrugarstva;
- suradnja među zadrugama – zadruge najučinkovitije služe svojim članovima i jačanju zadružnog sustava povezivanjem i suradnjom na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- briga za zajednicu – zadruga posluje na način koji doprinosi održivom razvoju okruženja i lokalne zajednice.

(4) U svome radu zadruga je dužna pridržavati se zadružnih načela iz stavka 3. ovoga članka i dobrih poslovnih običaja.

(5) Nepoštivanje ili zlouporaba primjene zadružnih načela predstavlja njihovu povredu, koja se utvrđuje u postupku zadružne revizije. Povreda zadružnih načela i otklanjanje njihovih posljedica utvrđuju se Pravilnikom o zadružnoj reviziji.

Tvrtka

Članak 2.

(1) Tvrtka je ime pod kojim zadruga djeluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu.

(2) Tvrtka zadruge mora sadržavati naznaku da se radi o zadruzi i naznaku glavne djelatnosti koju zadruga obavlja.

(3) Ako članstvo zadruge ima posebna svojstva koja obilježavaju zadrugu, zadruga može istaknuti ta svojstva u tvrtki zadruge.

(4) Odredbe propisa koje se odnose na tvrtku trgovačkog društva, odgovarajuće se primjenjuju na tvrtku zadruge, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Predmet poslovanja i sjedište

Članak 3.

(1) Zadruga može obavljati svaku djelatnost za koju ispunjava propisane uvjete.

(2) Odredbe propisa koje se odnose na predmet poslovanja i sjedište trgovačkoga društva, odgovarajuće se primjenjuju na predmet poslovanja i na sjedište zadruge.

(3) Zadruga može osnivati podružnice. Na osnivanje i rad podružnica na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

Članak 4.

Država, lokalna i područna (regionalna) samouprava potiču razvoj zadrugarstva mjerama ekonomske i socijalne politike te drugim mjerama unaprjeđenja razvoja zadruga i zadružnog sustava.

GLAVA II. OSNIVANJE ZADRUGE

Osnivači

Članak 5.

(1) Zadrugu može osnovati najmanje sedam osnivača, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Osnivači zadruge mogu biti punoljetne fizičke i pravne osobe.

(3) Osnivanjem zadruge osnivač zadruge postaje član zadruge.

Osnivačka skupština

Članak 6.

(1) Osnivačku skupštinu sazivaju osnivači zadruge. Osnivačkoj skupštini predsjedava jedan od osnivača.

(2) Osnivačka skupština donosi pravila zadruge. Pravila zadruge su donesena kada broj osnivača potreban za osnivanje zadruge potpiše izjavu o prihvaćanju pravila. Izjava osnivača sadrži: ime i prezime, datum rođenja, prebivalište, OIB, broj i oznaku osobne identifikacijske isprave fizičke osobe odnosno tvrtku, sjedište, OIB i matični broj pravne osobe.

(3) Nakon donošenja pravila zadruge osnivačka skupština zadruge bira tijela zadruge sukladno ovom zakonu i pravilima zadruge, donosi odluku o unosu odnosno uplati uloga članova i druge odluke vezane uz osnivanje zadruge.

(4) Osnivačka skupština donosi odluke većinom glasova osnivača zadruge.

(5) Pravo glasa na osnivačkoj skupštini imaju osobe koje su potpisale izjavu o prihvaćanju pravila zadruge.

Pravila zadruge

Članak 7.

(1) Pravila zadruge su osnivački i temeljni opći akt zadruge.

(2) Pravila zadruge sadrže odredbe o:

- tvrtki, sjedištu i predmetu poslovanja,
- unutarnjem ustroju,
- uvjetima i načinu stjecanja članstva, obliku i visini, unosu i povratu uloga člana, pravima, obvezama i odgovornostima članova, uvjetima i načinu prestanka članstva i drugim pitanjima vezanim uz članstvo u združici,
- tijelima zadruge: njihovoj nadležnosti, pravima i obvezama, postupku izbora i opoziva, mandatu članova, načinu donošenja odluka i drugim pitanjima vezanim uz rad tijela zadruge,
- zastupanju i predstavljanje zadruge, te pravima i ovlastima upravitelja,
- imovini zadruge i načinu raspolaganja imovinom,
- upotrebi dobiti odnosno viška prihoda, pokriću gubitaka odnosno manjka u poslovanju,
- dijelu dobiti odnosno viška prihoda koji se raspoređuju u obvezne pričuve,
- statusnim promjenama i prestanku zadruge,
- informiranju članova i poslovnoj tajni,
- načinu i postupku izmjena i dopuna pravila i
- drugim pitanjima važnim za rad i poslovanje zadruge.

(3) Pravila zadruge nakon donošenja potpisuje predsjednik skupštine. Potpis predsjednika skupštine na pravilima treba biti ovjeren kod javnog bilježnika.

Upis u sudski registar

Članak 8.

(1) Zadruga je osnovana i stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar mjesno nadležnog trgovačkog suda.

(2) Zadruga se upisuje u sudski registar sukladno propisima o sudskom registru.

(3) U sudski registar upisuje se:

- tvrtka, sjedište, OIB i predmet poslovanja zadruge,
- dan održavanja osnivačke skupštine
- ime upravitelja i OIB,
- ovlasti za zastupanje zadruge,
- imena i OIB članova nadzornog odbora, ako zadruga ima nadzorni odbor,
- odgovornost članova zadruge za obveze zadruge, ako je propisana pravilima zadruge.

(4) Rješenje o upisu u sudski registar i svaku izmjenju toga rješenja sud će dostaviti zadruzi i Hrvatskom savezu zadruga u roku 15 dana od dana upisa.

GLAVA III. ČLANSTVO U ZADRUZI

Član zadruge

Članak 9.

(1) Član zadruge može biti samo osoba koja neposredno sudjeluje u radu zadruge, koja posluje putem zadruge ili koristi njene usluge ili na drugi način neposredno sudjeluje u ostvarenju ciljeva zbog kojih je zadruga osnovana.

(2) Član zadruge ne može prenijeti svoje članstvo na drugu osobu.

Stjecanje članstva u zadruzi

Članak 10.

(1) Članom zadruge postaje se upisom u imenik članova.

(2) Osnivač zadruge i član zadruge koji je pristupio zadruzi nakon njena osnivanja imaju jednaka prava i obveze.

(3) Odlukom o prijemu u zadrugu utvrdit će se rok i način uplate odnosno unosa uloga člana u zadrugu, dan potpisivanja izjave o prihvaćanju pravila zadruge i druga pitanja vezana uz prijem člana u zadrugu.

Prestanak članstva u zadruzi

Članak 11.

(1) Članstvo u zadruzi prestaje:

- sporazumom zadruge i člana,
- smrću fizičke osobe odnosno brisanjem iz registra obrta ili brisanjem pravne osobe iz sudskog registra,
- istupanjem člana iz zadruge na temelju njegove pisane izjave o istupanju iz zadruge,
- prestankom zadruge.

(2) Prestanak članstva u zadruzi upisuje se u imenik članova.

Članak 12.

(1) Osoba kojoj je prestalo članstvo u zadruzi odnosno njen nasljednik ili pravni sljednik ima pravo na isplatu uloga i odgovarajućeg dijela dobiti iz poslovanja sa zadrugom u godini u kojoj mu je prestalo članstvo.

(2) Isplata iz stavka 1. ovoga članka obavlja se u roku utvrđenom pravilima zadruge, a najkasnije u roku od tri godine od dana prestanka članstva.

Zaštita prava člana zadruge

Članak 13.

(1) Zadruga mora svome članu osigurati pravo prigovora protiv odluka tijela zadruge donesenih u prvom stupnju i zaštitu njegovih prava.

(2) Postupak za ostvarivanje prava članova zadruge iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se pravilima zadruge.

Imenik članova zadruge

Članak 14.

(1) Zadruga je dužna voditi imenik članova zadruge.

(2) Imenik članova zadruge vodi se kao javna knjiga.

(3) Imenik članova čuva se trajno.

(4) Pravilnik o imeniku članova zadruge donosi ministar nadležan za poslove gospodarstva i poduzetništva.

(5) Pravilnik iz stavka 4. ovoga članka se objavljuje u "Narodnim novinama".

GLAVA IV. TIJELA ZADRUGE

Članak 15.

(1) Tijela zadruge su: skupština, nadzorni odbor i upravitelj.

a) SKUPŠTINA

Članak 16.

Najviše tijelo u zadruzi je skupština zadruge.

Nadležnost skupštine

Članak 17.

(1) Skupštinu zadruge čine svi članovi zadruge odnosno njihovi opunomoćenici.

(2) Skupština zadruge :

- donosi pravila zadruge,
- donosi druge opće akte, osim općih akata iz područja radnih odnosa,
- bira i opoziva: predsjednika skupštine, članove nadzornog odbora, upravitelja i druga tijela
određena pravilima zadruge,
- donosi poslovni plan i financijski plan zadruge,
- usvaja godišnja financijska izvješća i izvješća o poslovanju, izvješća o radu nadzornog odbora, upravitelja i drugih tijela,
- odlučuje o raspodjeli dobiti odnosno višku prihoda i pokriću gubitka odnosno manjka,
- odlučuje o raspolaganju imovinom za koju je pravilima zadruge utvrđeno da je potrebna
odluka skupštine,
- odlučuje o zaštiti prava članova,
- odlučuje o svim statusnim promjenama i prestanku zadruge,
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim ovim Zakonom.

Sjednice skupštine

Članak 18.

(1) Sazivanje sjednica i rad skupštine propisuje se pravilima zadruge i poslovníkom o radu skupštine.

(2) Zapisnik o vođenju sjednice skupštine čuva se trajno.

(3) Sjednica skupštine zadruge održava se prema potrebi, a najmanje jednom godišnje.

(4) Skupština se može održati samo ako je na sjednici prisutna većina članova skupštine.

(5) Skupština donosi odluke:

- dvotrećinskom većinom glasova svih članova skupštine u slučajevima iz članka 17. stavka 2. točka 1. i 9. ovoga Zakona.

- većinom glasova svih članova skupštine u slučajevima iz članka 17. stavka 2. točka 7. ovoga Zakona,

- većinom glasova prisutnih članova skupštine u svim drugim slučajevima.

(6) Ako zadruga ima 60 i više članova, pravilima zadruge može se odrediti da se organizira skupština sastavljena od najmanje 20 predstavnika članova zadruge. Pravilima zadruge utvrđuje se način rada predstavničke skupštine, način izbora i opoziva predstavnika i njihovih zamjenika, njihova prava i obveze te trajanje mandata.

Pravo glasa na skupštini

Članak 19.

(1) Kod odlučivanju na skupštini svaki član skupštine ima jedan glas.

(2) U slučaju spriječenosti člana da prisustvuje sjednici skupštine, člana može zastupati kao njegov punomoćnik samo član obitelji ili drugi član zadruge, na temelju pisane punomoći, s tim da punomoćnik može zastupati samo jednog člana, a u predstavničkoj skupštini predstavnika može zamijeniti samo njegov zamjenik.

(3) Član nema pravo glasa na skupštini u slučajevima kada skupština odlučuje o njegovu zahtjevu, o isključenju iz zadruge ili utvrđuje da je član izgubio uvjete za članstvo.

Ništetnost odluka skupštine

Članak 20.

(1) Odluka skupštine je ništetna ako je protivna zadružnim vrednotama ili načelima pa se zbog toga protivi biti zadruga ili je donesena u korist članova zadruga ili trećih osoba, a zadruga se čini šteta veća od jedne desetine njenog ukupnog prihoda ostvarenog u godini prije nastanka štete, ili je protivna Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili poslovnom moralu, propisima kojima se isključivo ili pretežito štite interesi vjerovnika ili su doneseni radi zaštite javnog interesa.

(2) Ništetnost se može isticati tužbom nadležnom sudu.

(3) Utvrđenje ništetnosti može zatražiti svaki član zadruga, nadzorni odbor, upravitelj zadruga, te Hrvatski savez zadruga.

Pobojnost odluka skupštine

Članak 21.

(1) Odluka skupštine donesena na sjednici skupštine koja nije sazvana na propisani način ili je donesena bez propisane većine glasova, može se tužbom pobijati u roku 15 dana od dana saznanja za odluku, a najkasnije u roku jedne godine od dana donošenja odluke.

(2) Pravo pobijanja odluke iz stavka 1. ovoga članka imaju osobe iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona.

b) NADZORNI ODBOR

Članak 22.

(1) Nadzorni odbor ima najmanje tri člana. Broj članova mora biti neparan.

(2) Jedan član nadzornog odbora može biti osoba koja nije član zadruga.

(3) Ako zadruga zapošljava radnike, radnici biraju jednog člana nadzornog odbora u skladu s posebnim propisom.

(4) Nadzorni odbor odlučuje na sjednicama. Nadzorni odbor može pravovaljano odlučivati ako sjednici prisustvuje većina njegovih članova, a odluke donosi većinom glasova prisutnih članova.

(5) Mandat nadzornog odbora traje četiri godine.

(6) U zadruga koja ima manje od dvadeset članova poslove nadzornog odbora može obavljati skupština.

Članak 23.

(1) Nadzorni odbor obavlja:

- nadzor nad zakonitošću vođenja poslova zadruga,
- raspravlja godišnja financijska izvješća i izvješća o radu zadruga,
- daje mišljenje o raspodjeli dobiti odnosno viška prihoda,
- izvješćuje skupštinu o svom radu i rezultatima nadzora,
- i druge poslove predviđene ovim zakonom i pravilima zadruga.

(2) Nadzorni odbor ne može voditi poslove zadruge ni zastupati zadrugu prema trećim osobama.

(3) Nadzorni odbor mora obustaviti odluke i radnje upravitelja, ako utvrdi težu povredu ovoga Zakona, drugih propisa, pravila zadruge, odluka skupštine ili druge teže nepravilnosti u radu zadruge ili nesposobnost upravitelja za vođenje poslova.

(4) U slučaju iz stavka (3) nadzorni odbor mora u roku od 3 dana od saznanja zatražiti sazivanje sjednice skupštine.

Odgovornost članova nadzornog odbora

Članak 24.

Na odgovornost članova nadzornog odbora za štetu koju zadruzi prouzroče svojim radom ili propustom primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

c) UPRAVITELJ

Članak 25.

(1) Upravitelj zadruge može biti fizička, potpuno poslovno sposobna osoba koja ispunjava uvjete za obavljanje poslova upravitelja utvrđene Zakonom o trgovačkim društvima i pravilima zadruge.

(2) Upravitelj ne može biti osoba koja po Zakonu o trgovačkim društvima ne može biti zastupnik odnosno član uprave trgovačkog društva.

(3) Mandat upravitelja traje pet godina.

Zastupanje zadruge

Članak 26.

(1) Zadrugu predstavlja i zastupa upravitelj.

(2) U slučaju spriječenosti upravitelja da zastupa zadrugu, zadrugu privremeno najduže 6 mjeseci, zastupa predsjednik skupštine zadruge, a nakon toga se primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

Poslovi upravitelja

Članak 27.

(1) Upravitelj vodi poslove zadruge, donosi opće i pojedinačne akte kojima se reguliraju prava i obveze radnika iz radnog odnosa u zadruzi, te obavlja druge poslove utvrđene zakonom i pravilima zadruge.

Odgovornost upravitelja

Članak 28.

Na odgovornost upravitelja za štetu koju zadruzi prouzroči svojim radom ili propustom primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

GLAVA V. IMOVINA ZADRUGE

Članak 29.

(1) Imovinu zadruga čine uložci članova, sredstva stečena obavljanjem djelatnosti i drugim aktivnostima zadruga i sredstva stečena na druge načine.

(2) Imovina zadruga pripada zadruzi i služi za obavljanje njenih djelatnosti i podmirenje njenih obveza.

(3) Zadruga može prodati ili dati u zakup onu imovinu koja nije u funkciji obavljanja djelatnosti zadruga, a ostvarena sredstva dužna je usmjeriti za poslovanje zadruga.

Ulog člana zadruga

Članak 30.

(1) Ulog je novčani iznos koji član zadruga unosi u zadrugu kod osnivanja zadruga ili pristupanja zadruzi nakon osnivanja.

(2) Svaki član zadruga dužan je, kao uvjet za članstvo, u zadrugu unijeti jedan ulog (osnovni ulog). Član zadruga može unijeti više uloga (dodatni uložci).

(3) Ulog člana zadruga upisuje se na ime člana zadruga u imenik članova zadruga.

(4) Iznos uloga je jednak, a njegovu visinu određuje skupština i ne može biti manji od 1.000,00 kuna.

(5) Ulog se, u pravilu, unosi u novcu. Ako se ulog unosi u stvarima ili pravima, novčanu vrijednost stvari ili prava procjenjuje sudski vještak.

(6) Ako član zadruga kao ulog unosi stvar ili pravo koje se daje u vlasništvo zadruga, član zadruga odgovara za stvarne i pravne nedostatke stvari kao da se radi o prodaji.

(7) Ako član zadruga kao ulog unosi stvar ili pravo na kojem zadržava pravo vlasništva, a na zadrugu prenosi samo uporabu, za stvarne i pravne nedostatke član odgovara kao da se radi o zakupu odnosno najmu.

(8) Ako član zadruga kao ulog unosi tražbinu odgovara za njeno postojanje i naplativost.

(9) Ako je član zadruga u zadrugu unio više uloga, pravilima zadruga može se propisati da se više uneseni uložci (dodatni uložci) na zahtjev člana zadruga, mogu isplatiti članu zadruga ili prenijeti na drugog člana zadruga ili na drugu osobu ako ona stječe članstvo u zadruzi.

(10) Ulog se vraća članu zadruga nakon prestanka članstva.

Ulog osobe koja nije član zadruga

Članak 31.

(1) Novčani iznos kao ulog u zadrugu može unijeti i osoba koja nije član zadruga, ali je zainteresirana za njeno poslovanje.

(2) Unos, povrat i prijenos uloga na drugu osobu i druga pitanja reguliraju se pravilima zadruga i ugovorom zadruga i ulagača.

(3) Uloge osoba koje nisu članovi zadruga, zadruga je dužna posebno voditi u poslovnim knjigama.

(4) Pravilima zadruga može biti određeno da predstavnik ulagača, izabran na način utvrđen pravilima zadruga, može na skupštini zadruga iznositi mišljenje ulagača o poslovanju zadruga ili odlukama skupštine, ako bi one imale utjecaj na sigurnost ili naplativost njihovih uloga.

Članarina

Članak 32.

Pravilima zadruga može biti propisano da članovi zadruga osiguravaju sredstva za rad zadruga plaćanjem članarine.

GLAVA VI. POSLOVANJE ZADRUGE I ODGOVORNOST ZA OBVEZE

Obavljanje djelatnosti zadruga

Članak 33.

(1) Djelatnosti zadruga, u pravilu, obavljaju njeni članovi.

(2) Za obavljanje svojih djelatnosti zadruga može zapošljavati radnike.

(3) Djelatnosti zadruga mogu obavljati i treće osobe, ako se time ne ugrožavaju interesi i rad članova zadruga.

(4) Zadruga je dužna, u skladu s načelom otvorenosti članstva, treće osobe koje trajnije (duže od tri godine) posluju putem zadruga ili koriste njene usluge, najmanje jednom u tri godine pisanim putem obavijestiti o uvjetima za stjecanje članstva u zadrugi.

Članak 34.

(1) Zadruga može obavljati djelatnosti sa ciljem stjecanja dobiti.

(2) Zadruga može obavljati djelatnost u cilju udovoljavanja potreba svojih članova bez namjere stjecanja dobiti (socijalna, potrošačka, stambena zadruga, zadruga lokalne zajednice, itd.).

Rad zadruga sa članom i za člana i nastupanje u pravnom prometu

Članak 35.

(1) Prava i obveze zadruga i člana, vezana uz plasman ili nabavu roba i usluga, korištenje usluga zadruga, jamstvo za izvršenje obveza i druga pitanja od zajedničkog interesa, zadruga i član reguliraju ugovorom. Ugovorom se može predvidjeti da se za pojedine poslove koji traju duže vrijeme rade privremeni obračuni i konačni obračun.

(2) Prihod ostvaren plasmanom zajedničkog proizvoda ili usluge, član i zadruga dijele razmjerno sudjelovanju u zajedničkom poslu, u skladu s ugovorom.

(3) U pravnom prometu zadruga, u pravilu, nastupa u svoje ime i za svoj račun, osim kod plasmana roba ili usluga člana na tržište ili nabave roba i usluga za potrebe člana kada, u skladu s ugovorom, nastupa u svoje ime, a za račun člana, ili u ime i za račun člana.

Upotreba dobiti

Članak 36.

(1) Iz ostvarene dobiti utvrđene godišnjim obračunom zadruga je dužna pokriti gubitke iz prethodnih razdoblja.

(2) Nakon pokrića gubitaka iz prethodnog razdoblja, iz dobiti utvrđene godišnjim obračunom zadruga izdvaja i posebno evidentira:

- najmanje 30% za razvoj zadruga.

- najmanje 5% u obvezne pričuve sve dok te pričuve ne dosegnu ukupan iznos uloga članova.

(3) Nakon izdvajanja iz stavka 2. ovoga članka, preostali dio dobiti zadruga, u skladu s odlukom skupštine, može koristiti za upis dodatnih uloga članova zadruga vodeći računa o sudjelovanju pojedinog člana zadruga u aktivnostima zadruga, za isplatu članovima zadruga, ulagačima i radnicima zadruga ili za druge namjene utvrđene odlukom skupštine.

(4) Obvezne pričuve zadruga može upotrijebiti za pokriće gubitka odnosno manjka, za povrat uloga članovima koji izlaze iz zadruga i druge slične namjene.

Višak prihoda

Članak 37.

Zadruga koja svoje djelatnosti obavlja s isključivim ciljem zadovoljavanja potreba članova (socijalna, potrošačka, stambena zadruga, zadruga lokalne zajednice i druga slična zadruga) koja nije osnovana s ciljem stjecanja dobiti ili se financira pretežito članarinom (neprofitna organizacija), višak prihoda utvrđen godišnjim obračunom nakon pokrića manjkova prenesenih iz prijašnjih razdoblja, prenosi u sljedeću godinu.

Zabrana konkurencije

Članak 38.

Pravilima zadruga mora biti predviđeno da upravitelj zadruga, članovi i radnici zadruga ne mogu bez suglasnosti skupštine zadruga samostalno obavljati djelatnost koja spada u djelatnost zadruga, iste proizvode i usluge koje ima zadruga samostalno plasirati na tržište, niti biti osnivač trgovačkog društva, ni član druge zadruga iste djelatnosti koju ima zadruga.

Poslovna tajna

Članak 39.

(1) Pojedine podatke o poslovanju, zadruga može, u skladu s pravilima zadruga, proglasiti poslovnom tajnom ako postoji opasnost da bi njihovo iznošenje moglo štetiti interesima zadruga.

(2) Upravitelj, članovi i radnici zadruge, dužni su čuvati poslovnu tajnu za vrijeme i tri godine nakon prestanka članstva odnosno rada u zadruzi, ako nije drugačije predviđeno pravilima zadruge.

Rješavanje sporova

Članak 40.

Ako je u zadruzi osnovano mirovno vijeće ili arbitraža, članovi i radnici zadruge dužni su prije obraćanja sudu ili drugom tijelu izvan zadruge zatražiti rješavanje spora pred mirovnim vijećem odnosno arbitražom.

Odgovornost za obveze

Članak 41.

- (1) Zadruga u pravnom prometu za svoje obveze odgovara svom svojom imovinom.
- (2) Zadruga ne odgovara za obveze svojih članova.
- (3) Član zadruge ne odgovara za obveze zadruge.
- (4) Član zadruge koji zloupotrebljava okolnost da po zakonu ne odgovara za obveze zadruge, ne može se pozvati na to da po zakonu ne odgovara za te obveze.
- (5) Smatra se da član zadruge zloupotrebljava okolnost da po zakonu ne odgovara za obveze zadruge ako:
 - zadrugu koristi za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen,
 - zadrugu koristi da bi oštetio vjerovnike,
 - protivno zakonu upravlja imovinom zadruge kao da je to njegova imovina,
 - u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanju imovinu zadruge, iako je znao ili morao znati da zadruga neće moći podmiriti svoje obveze.

Glava VII.

PRESTANAK ZADRUGE

Članak 42.

- Razlozi za prestanak zadruge su:
- odluka skupštine o prestanku zadruge, pripajanju drugoj zadruzi, spajanju s drugom zadrugom i podjeli na više novih zadruga
 - pravomoćna odluka suda kojom se određuje ukidanje zadruge ili brisanje zadruge iz sudskog registra po službenoj dužnosti
 - nedostavljanje godišnjih financijskih izvješća nadležnom tijelu u skladu s posebnim propisima
 - poslovanje zadruge neprekidno šest mjeseci s brojem članova ispod broja propisanog ovim zakonom,
 - stečaj
 - trajno postupanje suprotno ovom zakonu i drugim propisima, te zadružnim načelima ili vrednotama
 - drugi slučajevi predviđeni ovim zakonom ili posebnim propisima.

Članak 43.

Na postupak pripajanja, spajanja, podjele, te likvidacije zadruga na odgovarajući se način primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje postupak pripajanja, spajanja i podjele, te likvidacije dioničkog društva, ako ovim Zakonom nije što drugačije određeno.

Članak 44.

(1) U slučaju odlučivanja o likvidaciji zadruga, skupština zadruga ne može odlučiti o prestanku zadruga, ako se određeni broj članova zadruga koji ne može biti manji od broja potrebnog za osnivanje zadruga, pisanim putem izjasni da zadruga ne prestaje.

(2) Odluka donesena glasovanjem protivno odredbi iz stavka (1) ovoga članka nema pravni učinak.

Članak 45.

(1) U slučaju prestanka zadruga spajanjem, pripajanjem ili podjelom zadruga, prava i obveze zadruga prenose se na njene pravne sljednike.

(2) Član zadruga koji se protivi odluci skupštine o spajanju, pripajanju ili podjeli zadruga može istupiti iz zadruga.

Članak 46.

(1) U slučaju likvidacije odnosno stečaja zadruga, nakon podmirenja obveza prema vjerovnicima i povrata uloga članovima zadruga, preostala imovina zadruga predaje se jedinicama lokalne samouprave.

(2) Jedinica lokalne samouprave je dužna imovinu iz stavka 1. ovoga članka dodijeliti novoosnovanoj zadrugi iste djelatnosti na tom području.

(3) Ukoliko se u roku od jedne godine računajući od dana prenošenja u vlasništvo jedinici lokalne samouprave, imovina iz stavka prvog ovog članka ne prenese u vlasništvo novoosnovanoj zadrugi iste djelatnosti na tom području, postaje državno vlasništvo.

Članak 47.

Zadruga prestaje brisanjem zadruga iz sudskog registra.

Glava VIII.**HRVATSKI SAVEZ ZADRUGA I ZADRUŽNI SAVEZI****Hrvatski savez zadruga****Članak 48.**

(1) Hrvatski savez zadruga je samostalna stručno poslovna organizacija zadruga koja promiče, usklađuje i zastupa njihove posebne i zajedničke interese.

(2) Hrvatski savez zadruga ima svojstvo pravne osobe s poslovima i ovlastima utvrđenim ovim Zakonom, statutom i drugim općim aktima Hrvatskog saveza zadruga.

(3) Sjedište Hrvatskog saveza zadruga je u Zagrebu.

Poslovi Hrvatskog saveza zadruga

Članak 49.

- (1) Hrvatski savez zadruga obavlja sljedeće poslove:
- pruža stručnu i drugu pomoć zadrugama i ostalim članovima,
 - promiče i zastupa interese zadruga te ostalih članova pred tijelima državne uprave lokalne i područne (regionalne) samouprave i u postupcima pred sudovima i drugim institucijama,
 - promiče zadrugarstvo i učeničko zadrugarstvo izdavanjem biltena, časopisa i druge stručne literature i na druge načine,
 - vodi evidenciju o proizvodima i uslugama članica,
 - promiče zadružne proizvode i usluge,
 - organizira i provodi stručno osposobljavanje i savjetovanja iz područja zadrugarstva
 - daje mišljenja i prijedloge državnim tijelima kod donošenja propisa iz područja zadrugarstva, te mjera ekonomske, socijalne i porezne politike vezanih uz zadrugarstvo,
 - promiče suradnju članova radi njihovog povezivanja, uspostave i razvoja poslovnih odnosa na domaćem i inozemnom tržištu,
 - provodi međunarodnu suradnju,
 - vodi evidenciju zadruga i evidenciju ostalih članova,
 - organizira i provodi zadružnu reviziju,
 - obavlja druge poslove koji proizlaze iz zakona i statuta Hrvatskog saveza zadruga.

(2) Poslove iz stavka 1. točke 10. i 11. ovoga članka Hrvatski savez zadruga obavlja kao javne ovlasti.

(3) Hrvatski savez zadruga izdaje potvrde o činjenicama o kojima vodi evidenciju. Potvrde imaju svojstvo javne isprave.

(4) Pravilnik o evidenciji zadruga donosi ministar nadležan za poslove gospodarstva i poduzetništva. Pravilnik se objavljuje u "Narodnim novinama".

Članstvo

Članak 50.

(1) Članovi Hrvatskog saveza zadruga obvezno su zadruge sa sjedištem na području Republike Hrvatske, a članstvo u Hrvatskom savezu zadruga stječu danom upisa u sudski registar.

(2) Članovi Hrvatskog saveza zadruga mogu biti i druge fizičke i pravne osobe (asocijacija kreditnih unija, Hrvatska udruga učeničkog zadrugarstva, istraživačko - obrazovne institucije i dr.), koje na odgovarajući način unapređuju i promiču zadrugarstvo.

Članak 51.

(1) Prava i obveze članovi Hrvatskog saveza zadruga ostvaruju putem teritorijalnih, strukovnih, specijaliziranih i drugih zadružnih saveza.

(2) Hrvatskim savezom zadruga upravljaju članovi putem svojih predstavnika u skupštini Hrvatskog saveza zadruga. U skupštini se osigurava odgovarajuća zastupljenost zadružnih saveza.

Statut

Članak 52.

(1) Statutom Hrvatskog saveza zadruga detaljnije se uređuju: naziv i sjedište; poslovi i zadaci; zastupanje; unutarnje ustrojstvo; osnivanje, tijela i poslovi zadružnih saveza; tijela Hrvatskog saveza zadruga: njihova nadležnost, sastav, način biranja i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja; prava i obveze članova; način i postupak stjecanja i gubitka članstva osoba koje nisu zadruge, osiguranje sredstava za rad Hrvatskog saveza zadruga; raspolaganje imovinom; javnost rada i informiranje; postupak donošenja i izmjena statuta, drugih općih akata i druga pitanja vezana uz rad Hrvatskog saveza zadruga.

(2) Statut donosi skupština Hrvatskog saveza zadruga, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za gospodarstvo i poduzetništvo.

(3) Statut Hrvatskog saveza zadruga objavljuje se u "Narodnim novinama".

Tijela Saveza

Članak 53.

(1) Tijela Hrvatskog saveza zadruga su skupština, nadzorni odbor i predsjednik.

(2) Hrvatski savez zadruga ima sud časti, a može imati mirovno vijeće i druga tijela određena statutom Saveza.

Sredstva za rad Hrvatskog saveza zadruga

Članak 54.

Sredstva za rad Hrvatskog saveza zadruga osiguravaju se državnog proračuna, dobrovoljnih članarina, prihoda od imovine, naknada za usluge, potpora, donacija i drugih izvora.

Zadružni savezi

Članak 55.

(1) Zadruge mogu osnivati i udruživati se u teritorijalne i strukovne zadružne saveze radi promicanja zadrugarstva i zajedničkih interesa.

(2) Zadružni savez je pravna osoba i upisuje se u sudski registar.

(3) Odlukom o osnivanju i statutom zadružnog saveza pobježe se uređuju: naziv, OIB i sjedište zadružnog saveza, ciljevi, poslovi i zadaci, tijela zadružnog saveza i njihov djelokrug

rada, sastav, način i postupak izbora i opoziva tih tijela, trajanje mandata, zastupanje zadružnog saveza i druga pitanja važna za rad zadružnog saveza.

(4) Statut zadružnog saveza donosi, uz prethodnu suglasnost Hrvatskog saveza zadruga, skupština zadružnog saveza u roku utvrđenom odlukom o usklađenju odnosno osnivanju zadružnog saveza.

(5) Sredstva za rad zadružnog saveza osiguravaju se sredstvima Hrvatskoga saveza zadruga, radom i aktivnostima zadružnog saveza, potporama, donacijama i iz drugih izvora.

GLAVA IX. ZADRUŽNA REVIZIJA

Članak 56.

(1) Zadružna revizija je provjera primjene zadružnih načela i vrednota u zadruzi, poslovanja zadruge u smislu odredbi ovoga Zakona, pravila i drugih akata zadruge.

(2) Hrvatski savez zadruga organizira provođenje zadružne revizije i vodi listu ovlaštenih zadružnih revizora.

Članak 57.

(1) Zadružni revizor je osoba ovlaštena za obavljanje zadružne revizije i upisana je u listu revizora Hrvatskog saveza zadruga.

(2) Zadružni revizor obavlja reviziju i sastavlja izvješće koje sadrži nalaz i mišljenje o predmetu revizije.

Članak 58.

(1) Zadružna revizija može biti redovna i izvanredna.

(2) Redovna zadružna revizija je obvezna i obavlja se najmanje jedanput u 5 godina.

(3) Izvanredna zadružna revizija obavlja se na zahtjev ovlaštenog tijela zadruge, Hrvatski savez zadruga, nadležnih državnih tijela, određenog broja članova utvrđenog pravilima zadruge ili vjerovnika zadruge te u slučaju statusne promjene zadruge.

Članak 59.

(1) Zadruga je dužna na odgovarajući način omogućiti obavljanje zadružne revizije.

(2) Prije svake statusne promjene zadruge je dužna pravodobno obavijestiti Hrvatski savez zadruga radi obavljanja zadružne revizije prije statusne promjene.

(3) Revizijom utvrđene nepravilnosti u radu zadruge je dužna otkloniti i postupiti prema nalogima Hrvatskog saveza zadruga. Hrvatski savez zadruga može zadruzi naložiti da se u određenom roku na trošak zadruge obavi revizija financijskih izvješća.

(4) Ako ne postupi po nalogima iz stavka 3. ovoga članka, Hrvatski savez zadruga je ovlašten zatražiti pokretanje odgovarajućeg postupka protiv zadruge i odgovornih osoba u zadruzi.

Članak 60.

(1) Pravilnikom o zadružnoj reviziji uređuje se postupak revizije, uvjeti i način stjecanja ovlaštenja za obavljanje revizije, program i način polaganja stručnog ispita i druga pitanja vezana uz obavljanje zadružne revizije.

(2) Pravilnik iz stavka (1) donosi ministar nadležan za poslove gospodarstva i poduzetništva.

(3) Pravilnik se objavljuje u "Narodnim novinama".

Revizija financijskih izvješća**Članak 61.**

Revizija financijskih izvješća zadruga obavlja se po propisima kojima se regulira revizija financijskih izvješća trgovačkih društava.

**GLAVA X.
POSEBNE ODREDBE****Poljoprivredne zadruge****Članak 62.**

Poljoprivredna zadruga je zadruga koja kao glavnu djelatnost obavlja djelatnost bilinogojstva, stočarstva, šumarstva ili lovstva ili s njima povezane uslužne djelatnosti odnosno pomoćne djelatnosti u poljoprivredi, ili djelatnost proizvodnje proizvoda bilinogojstva i stočarstva i prvoga stupnja njihove prerade.

Radničke zadruge**Članak 63.**

Radnička zadruga je zadruga u kojoj najmanje 2/3 njenih članova imaju sklopljen ugovor o radu sa zadrugom.

Ribarske zadruge**Članak 64.**

Ribarska zadruga je zadruga kojoj je osnovna djelatnost ulov, uzgoj, prerada ribe te školjkaša i njihovi plasman na tržište, a sukladno posebnom propisu.

Stambene zadruge**Članak 65.**

Stambena zadruga je zadruga osnovana radi zadovoljenja stambenih potreba svojih članova.

Članak 66.

(1) Poslovi stambene zadruge su:

- prikupljanje sredstava, nabava i priprema zemljišta, nabava građevinskog materijala i strojeva i obavljanje drugih poslova u pripremi za gradnju stanova, obiteljskih kuća i poslovnih prostora,
- projektiranje, nadzor, izgradnja, nadogradnja i adaptacija kuća i stanova te obavljanje drugih investitorskih i stručno-administrativnih i pomoćnih poslova vezanih uz stambenu izgradnju,
- opremanje stambenih prostora namještajem i uređajima,
- kupnja kuća ili zgrada namijenjenih za stanovanje,
- davanje u najam izgrađenih ili kupljenih obiteljskih kuća, stanova ili zgrada s mogućnošću otkupa (kupnje),
- obavljanje drugih poslova vezanih uz rješavanja stambenih potreba koje joj članovi povjere

(2) U zgradi u kojoj se grade stanovi za članove zadruge, zadruga može, u skladu s aktom na temelju kojega se smije graditi, organizirati gradnju garaža odnosno garažno parkirnih mjesta za potrebe članova, te poslovnih prostora namijenjenih aktivnostima gospodarskog, društvenog, kulturnog, rekreativnog i sportskog sadržaja ili javne namjene (škole, vrtići, knjižnice, ambulante i sl.).

(3) Zadruga može zgradama upravljati i obavljati redovne i izvanredne radove održavanja zgrada i pripadajućeg okoliša.

Članak 67.

(1) Član zadruge može, na temelju ugovora, u zadrugu unijeti građevinsko zemljište, građevinske strojeve i materijal, stan, kuću ili drugu imovinu te osobni rad na svim poslovima zadruge.

(2) Državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva, udruge, sindikati i drugi mogu zajedno sa stambenom zadrugom biti sudionici u poslu izgradnje stanova za svoje radnike koji su članovi zadruge i u tu svrhu stambenoj zadruzi mogu, na temelju ugovora, ustupiti građevinsko zemljište, dati novčana sredstva i ovlaštenje za izradu i financiranje izrade dokumenata prostornog uređenja ili provedbenih dokumenata prostornog uređenja i zadrugu ovlastiti da za njih obavi druge poslove.

Članak 68.

(1) Pravilima zadruge može biti propisano da članovi zadruge koji sudjeluju u izgradnji iste stambene zgrade mogu osnovati posebnu obračunsku jedinicu. Članovi obračunske jedinice na skupu članova obračunske jedinice odlučuju o svim pitanjima bitnim za izgradnju stambene zgrade koju grade, u skladu s pravilima zadruge.

(2) Pravilima zadruge može biti propisano da članovi obračunske jedinice odgovaraju za obveze zadruge, ako se te obveze odnose na zemljište i zgradu koju grade članovi obračunske jedinice.

Članak 69.

Nakon izgradnje zgrade odnosno obiteljske kuće i konačnog obračuna izgradnje, zadruga je dužna članu zadruga koji je podmirio svoje obveze, omogućiti upis vlasništva izgrađene obiteljske kuće odnosno stana i pripadajućeg zemljišta, u skladu s ugovorom.

Graditeljske zadruga

Članak 70.

Graditeljska zadruga je zadruga koja obavlja djelatnost građenja.

Socijalne zadruga

Članak 71.

(1) Socijalna zadruga je zadruga osnovana radi obavljanja djelatnosti kojima se pruža pomoć fizičkim osobama u nepovoljnim osobnim, gospodarskim, socijalnim i drugim okolnostima te radi uključivanja u radne i gospodarske procese socijalno ugroženih i drugih osoba s umanjenom radnom sposobnošću, te osoba koje nisu u mogućnosti ostvarivati prihode svojim samostalnim radom, prihodom od imovine ili iz drugih izvora; a za opću dobrobit zajednice.

(2) Članovi socijalne zadruga mogu biti korisnici i davatelji usluga te radnici zadruga.

Potrošačke zadruga

Članak 72.

Potrošačka zadruga je zadruga osnovana radi zajedničke kupnje odnosno nabave roba ili usluga.

Obrtničke zadruga

Članak 73.

Obrtnička zadruga je zadruga u kojoj najmanje polovina članova obavlja djelatnost sukladno Zakonu o obrtu.

Sekundarne zadruga

Članak 74.

Sekundarna zadruga je zadruga koju osnivaju dvije ili više zadruga radi zajedničkog nastupa na tržištu, povećanja konkurentnosti i ostvarenja drugih zajedničkih ciljeva.

GLAVA XI. NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Nadzor

Članak 75.

Nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva i poduzetništva.

Prekršaji

Članak 76.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj zadruga:

1. ako ne vodi i ne čuva imenik članova na način propisan ovim Zakonom (članak 14. stavak 1., 2. i 3.)
2. ako ne čuva zapisnike skupštine na način utvrđen zakonom (članak 18. stavak 2.).
3. ako uloge osoba koji nisu članovi zadruge ne vodi na način utvrđen zakonom (članak 31. stavak 3.).
4. ako prije rasporeda dobiti ne pokrije gubitke iz prethodnih razdoblja (članak 36. st.1.).
5. ako dobit ne rasporedi na način propisan ovim Zakonom (članak 36. stavak 2.).
6. ako ne omogući obavljanje zadružne revizije, pravodobno ne obavijesti Hrvatski savez zadruga o statusnoj promjeni ili nakon obavljene revizije ne postupi po nalogima Hrvatskog saveza zadrugaSaveza (članak 59.).
7. ako Hrvatskom savezu zadruga ne dostavi odluku skupštine na način propisan Zakonom (članak 80. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u zadruzi novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Glava XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađenje zadruga

Članak 77.

(1) Postojeće zadruga dužne su uskladiti rad i opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od jedne godine računajući od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) U postupku usklađenja rada i općih akata s odredbama ovoga Zakona, zadruga treba:

- popisati stvari koje su članovi zadruge unijeli u zadrugu, a na kojima su zadržali pravo vlasništva,
- utvrditi imovinu zadruge stečenu za vrijeme članstva pojedinog člana u zadruzi i osobni doprinos člana zadruge u stjecanju te imovine pretvoriti u uloge člana zadruge,

- neisplaćenu dobit koja glasi na ime člana zadruge pretvoriti u uloge člana na čije ime dobit glasi,

- poduzeti druge mjere i aktivnosti kojima usklađuje svoj rad s odredbama ovoga Zakona.

(3) Članovi zadruge imaju prava koja proizlaze iz njihovog osobnog sudjelovanja u stjecanju imovine zadruge, kao i prava na isplatu neisplaćene dobiti stečene do dana usklađenja poslovanja zadruge s ovim Zakonom, ukoliko zadruga postupi na način propisan točkom 2. i 3. stavka 2. iz ovoga članka.

Članak 78.

(1) Skupština zadruge može, jednoglasnom odlukom svih članova zadruge, u roku iz članka 77. stavak 1. ovoga Zakona odlučiti da zadruga svoje poslovanje neće uskladiti s odredbama ovoga Zakona i pokrenuti postupak za prestanak zadruge likvidacijom odnosno postupak za preoblikovanje zadruge u trgovačko društvo.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka zadruga je dužna dostaviti Hrvatskom savezu zadruga odmah nakon njenog donošenja.

(3) Tijekom postupka za prestanak zadruge likvidacijom odnosno preoblikovanjem u trgovačko društvo, zadruga je dužna provesti reviziju svoga poslovanja suglasno odredbama Zakona o reviziji.

(4) Likvidacija zadruge iz stavka 1. ovoga članka provodi se na način propisan Zakonom o trgovačkim društvima, s tim da se imovina zadruge, preostala nakon podmirenja vjerovnika i povrata uloga članovima zadruge, predaje jedinicama lokalne samouprave.

(5) Preoblikovanje zadruge iz stavka 1. ovoga članka u trgovačko društvo provodi se odgovarajućom primjenom odredaba Zakona o trgovačkim društvima. U trgovačko društvo zadruga može prenijeti imovinu stečenu svojim poslovanjem nakon 09.06.1995. godine.

Članak 79.

(1) Sud kod kojega je zadruga upisana u sudski registar, po službenoj dužnosti će pokrenuti postupak likvidacije radi brisanja iz sudskog registra zadruge koja svoje poslovanje i opće akte nije uskladila s odredbama Zakona o zadrugama (NN 36/95.67/01, i 12/02), odnosno zadruge koja u propisanom roku ne uskladi svoje opće akte i poslovanje s odredbama ovoga Zakona i ne podnese prijavu usklađenja u sudski registar, a u istom roku ne pokrene postupak likvidacije ili preoblikovanja zadruge u trgovačko društvo.

(2) Postupak likvidacije zadruge iz stavka 1. ovoga članka, pokrenut po službenoj dužnosti, ne može se obustaviti odlukom tijela zadruge.

Usklađenje Hrvatskog saveza zadruga

Članak 80.

(1) Hrvatski savez zadruga je dužan svoju organizaciju, statut i druge opće akte uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Danom donošenja statuta Hrvatskog saveza zadruga, zadružni savezi osnovani po dosadašnjim propisima nastavljaju rad kao sastavni dio Hrvatskog saveza zadruga.

(3) Zadružni savezi iz prethodnog stavka dužni su svoje poslovanje uskladiti sa odlukom o usklađenju zadružnih saveza, statutom Hrvatskog saveza zadruga i ovim Zakonom i podnijeti prijavu za upis usklađenja u sudski registar u roku od 6 mjeseci od dana donošenja

odluke skupštine Hrvatskog saveza zadruga o usklađenju rada zadružnih saveza s odredbama ovoga Zakona i statuta Hrvatskog saveza zadruga.

(4) Sud kod kojega je zadružni savez upisan u sudski registar, po službenoj dužnosti će pokrenuti postupak likvidacije radi brisanja iz sudskog registra zadružnog saveza koji u propisanom roku ne uskladi svoje opće akte i poslovanje na način propisan odredbama ovoga Zakona i u propisanom roku ne podnese prijavu usklađenja u sudski registar. Imovina zadružnog saveza koja u postupku likvidacije zadružnog saveza preostane nakon podmirenja obveza prema vjerovnicima, predaje se jedinici lokalne samouprave.

Članak 81.

(1) Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom, ministar nadležan za poslove gospodarstva i poduzetništva donijeti će u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do dana stupanja na snagu pravilnika iz prethodnog stavka ostaju na snazi Pravilnik o imeniku zadrugara ("Narodne novine" br. 85/02), i Pravilnik o evidenciji zadruga i zadružnih saveza ("Narodne novine" br. 88/02).

Prestanak važenja dosadašnjega Zakona

Članak 82.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zadrugama (Narodne novine, br. 36/95, 67/2001 i 12/2002).

(2) Postupci koji su pokrenuti prema odredbama zakona iz stavka 1. ovoga članka a koji nisu dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Stupanje Zakona na snagu

Članak 83.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim odredbama daje se definicija zadruge kojom se ističu posebnosti koje zadrugu čine zadrugom i po kojima se ona razlikuje od drugih pravnih subjekata koje nisu zadruge. Posebno je istaknuto da se zadruga temelji na zadružnim i moralnim vrednotama, koje ostvaruje primjenom zadružnih načela. Međunarodni zadružni savez (ICA) na sjednici Opće skupštine održane u Manchesteru (1995) donio je Izjavu o identitetu zadruge u kojoj je zadruga opisana kao autonomno društvo u koje su se dragovoljno udružile osobe radi ostvarivanja zajedničkih gospodarskih, socijalnih i kulturnih potreba i težnji putem organizacije koju članovi nadziru na demokratski način, a temelji se na zadružnim i moralnim vrednotama koje ostvaruje primjenom zadružnih načela.

Nakon osnivanja prve zadruge 1844. godine u Rochdaleu (Engleska), zadruga je prepoznata kao oblik organiziranja u kojemu svi udruženi članovi mogu ostvariti svoje težnje i interese, pa je takvom i danas drže mnoge zadruge osnovane širom svijeta. Zadrugu je kao poželjan oblik udruživanja i zapošljavanja prepoznala, prihvatila i preporučila Međunarodna organizacija rada (ILO).

Odlukom Međunarodnog zadružnog saveza (utemeljen u Londonu 1895. godine) od 1923. godine obilježava se Međunarodni dan zadruge svake prve subote u mjesecu srpnju, a od 1995. godine taj dan obilježavaju i Ujedinjeni narodi.

Kada određeni broj budućih članova imaju zajedničke interese ili potrebe da posluju i unapređuju svoj položaj, udružuju se dragovoljno i osnivaju pravnu osobu, zadrugu. Interesi i potrebe mogu biti različite prirode: kulturni, obrazovni, ekonomski, socijalni itd. Svojim radom u zadruzi članovi unapređuju svoj položaj, ali i zadrugu kao zajednički dio koji služi svim članovima, sadašnjim i budućim. Naglašavajući u odredbama zadružna načela i vrijednosti ukazujemo da pravna osoba ima sadržaj zadruge ukoliko djeluje sukladno navedenim načelima i vrijednostima.

Uz članak 2. i 3.

Ovim odredbama definira se tvrtka zadruge. S obzirom da je zadruga pravna osoba sui generis, određuje se da tvrtka mora radi razlikovanja od drugih pravnih subjekata sadržavati naznaku da se radi o zadruzi i naznaku njene glavne djelatnosti, a ukoliko zadruga ima specifična svojstva može ih istaknut, primjerice socijalna, poljoprivredna itd.

Predmet poslovanja zadruge može biti svaka djelatnost za koju zadruga ispunjava uvjete propisane općim posebnim propisima.

Uz članak 4.

Ovom je odredbom, u skladu s europskom praksom, navedena uloga države, regionalne uprave i lokalne samouprave za zadruge i za članove zadruge. Specifičnosti zadruge treba uvažiti, te odgovarajućim mjerama gospodarske, socijalne i porezne politike dati potporu radu zadruge, razvoju zadrugarstva i zadružnog sustava.

Ako se određenim skupinama građana želi pomoći i razvijati određenu regiju, a traži se način kako to učiniti, zadruge smatramo najboljim modelom organiziranja poslovanja, jer se na taj način potiču upravo ciljane skupine koju čine članovi zadruge. Onaj tko nema sposobnosti ni sredstava sam nastupati na tržištu, a posjeduje znanja i vještine, zajedno s drugima putem zadruge može poslovati i unaprijediti svoj položaj.

Zadruga ima teritorijalnu pripadnost. Zadrugu osnivaju ili njoj pristupaju članovi koji žive zajedno, u jednoj užoj sredini, zajednici ili regiji. Stanovnici određenog područja zajedno žive i rade putem zadruge, zajedno donose poslovne odluke i upravljaju novostvorenom vrijednošću, a novostvorenu vrijednost zadržavaju i reinvestiraju na svom teritoriju. Sigurno

da član zadruge ima interes da zadruga uspješno posluje, jer o tome ovisi njegova egzistencija, njegovo radno mjesto. Zadrugama se potiče samozapošljavanje, suzbija siva ekonomija i utječe na ostanak stanovništva u svom zavičaju.

Poslovanju zadruga nije prioritet profit, već briga za člana zadruge. Dodana vrijednost stvorena poslovanjem članova sa zadrugom, raspodjeljuje se na članove razmjerno doprinosu. Cilj i svrha je održivost i unaprjeđenje članova zadruge.

Uz članak 5.

Dosadašnje odredbe o najmanje tri osnivača rezultirale su osnivanjem velikog broja užih obiteljskih zadruga koje su ostale zatvorene za nove članove, a što je protivno temeljnim načelima zadrugarstva.

S obzirom da je zadruga društvo čije se poslovanje temelji na radu i aktivnostima članova, ovim odredbama implementira se načelo otvorenosti i predviđa se veći broj osnivača – sedam osnivača. Na taj način stvaraju se uvjeti za snaženje zadruge kao poslovnog subjekta, otvorenost za nove članove, jer više članova u zadruzi pretpostavlja i više aktivnosti i snaženje zadruge.

Uz članak 6. i 7.

Skupština je najviše tijelo u zadruzi. Na osnivačkoj Skupštini donose se pravila zadruge koja se potvrđuju potpisanim izjavom osnivača (sedam osnivača) o prihvatanju pravila zadruge i biraju se tijela zadruge sukladno ovom Zakonu i pravilima zadruge.

Odredbe dosadašnjeg zakona određivale su obvezu donošenja i ugovora o osnivanju i pravila zadruge koji su imali gotovo isti sadržaj. Usvajanjem pravila zadruge kao temeljnog i osnivačkog akta, smanjuju se troškovi i pojednostavljuje osnivanje zadruge, a pravilima zadruge se regulira sve ono što je potrebno za konstituiranje i djelovanje zadruge.

Daljnijim odredbama se propisuje obvezni sadržaj pravila zadruge iz kojih je vidljivo da članovi svoja prava, obveze i međusobne odnose uređuju samostalno.

Uz članak 8.

Upisom u sudski registar zadruga stječe pravnu osobnost, postaje subjekt u pravnom prometu, može poslovati s trećima, stjecati imovinu, itd.

S obzirom da Hrvatski savez zadruga vodi evidenciju zadruga, zbog usklađenosti podataka nužna je suradnja sa sudskim registrom.

Uz članak 9. i 10.

Ovim odredbama određuje se tko može biti član zadruge. Za razliku od članova trgovačkih društava, za koje je dovoljno da unesu udjel u temeljni kapital društva, a putem društva ne moraju poslovati, članovi zadruge neposredno sudjeluju u svim aktivnostima zadruge, posluju putem zadruge ili koriste njene usluge. S obzirom da se poslovanje zadruge temelji na aktivnostima članova i uzajamnosti poslovanja zadruge i člana, određuje se tko može biti član zadruge. Član zadruge je osoba koja osobno i aktivno sudjeluje u radu zadruge. U suprotnom se ne ispunjavaju uvjeti za članstvo u zadruzi. S obzirom da se radi o neposrednoj aktivnosti člana u zadruzi, članstvo se vezuje za određenu osobu i nije prenosivo na drugoga.

Upis člana u imenik članova ima konstitutivan značaj.

Isto tako, ovim odredbama naglašena je ravnopravnost svih članova zadruge bez obzira na to jesu li osnivači ili su pristupili zadruzi nakon njena osnivanja. Nove članove zadruga prima u zadrugu na način koji sama odredi pravilima zadruge.

Uz članak 11., 12. i 13.

Ovim odredbama navedeni su načini prestanka članstva, prava člana u tom slučaju i rok za ostvarenje tih prava, a pravilima zadruge propisuje se postupak prestanka članstva.

Zadruga se obvezuje osigurati odgovarajuću zaštitu prava svojih članova, a postupak za ostvarivanje prava članova propisuje se pravilima zadruge.

Uz članak 14.

Ovim odredbama regulira se obveza zadruge za vođenje imenika članova čiji se sadržaj propisuje posebnim pravilnikom.

Uz članak 15., 16. i 17.

Ovim odredbama reguliraju se tijela zadruge. Zadruga mora imati skupštinu, nadzorni odbor i upravitelja, u skladu sa svojim pravilima.

Skupština je najviše tijelo u zadruzi, pa je time naglašena uloga članova i demokratski ustroj zadruge, jer se odluke bitne za rad zadruge donose na skupštini.

Ovim odredbama regulirani su poslovi skupštine, a drugi poslovi koje skupština obavlja mogu se regulirati pravilima zadruge.

Uz članak 18.

Primjenom do sada važećeg zakona uočene su teškoće kod sazivanja i rada skupštine zadruga koje imaju veći broj članova. Ovim odredbama, u zadrugama koje imaju veći broj članova uvodi se mogućnost organiziranja skupštine od predstavnika članova (predstavnička skupština), koji se neposredno biraju na način utvrđen pravilima.

Predloženom se odredbom olakšava sazivanje i održavanje sjednica skupštine i omogućava funkcioniranje zadruge i donošenje odluka. Skupštinu čine svi članovi zadruge. Ako je skupština sastavljena od predstavnika članova skupštinu čine izabrani predstavnici.

Uz članak 19.

Zadruga je takav oblik organizacije u kojem nije dozvoljeno nadglasavanje jednog člana nad drugim. Glasovanje načinom jedan član-jedan glas je temeljno zadružno načelo koje omogućava upravljanje zadrugom na demokratski način. Član sudjeluje u aktivnostima zadruge i u donošenju odluka na skupštini osobno i neposredno. Ako nije u mogućnosti sudjelovati u radu skupštine, član može opunomoćiti člana obitelji ili drugoga člana zadruge da ga zastupa na skupštini. Punomoćnik može zastupati samo jednog člana čime se onemogućava dosadašnja zlouporaba i prevlast pojedinog člana u slučaju većeg broja punomoći kod donošenja odluka na skupštini.

Uz članak 20. i 21.

Ovim odredbama upućuje se da odluke skupštine moraju biti donesene na propisani način i sukladne s pozitivnim pravnim propisima. U suprotnom, može se odluka pobijati ili tražiti utvrđenje ništetnosti.

Uz članak 22., 23. i 24.

Nadzorni odbor je obvezno tijelo zadruge kojim se implementira zadružno načelo demokratskog nadzora. Za zadruga koje imaju manje od dvadeset članova nije nužno postojanje nadzornog odbora, jer njegove poslove može obavljati skupština zadruge. Zadruga koja zapošljava radnike dužna je primjenjivati posebne propise koji reguliraju radne odnose.

Ovim odredbama daje se mogućnost izbora jednoga člana nadzornog odbora koji nije član zadruge, a stručnjak je za pojedina pitanja, jer zadruga u svom radu mora poštivati i

primjenjivati niz propisa koji zahtijevaju stručnost i poznavanje cjelokupne materije. Otvara se mogućnost izbora člana nadzornog odbora, stručnjaka za određeno područje.

Ovim odredbama regulira se odgovornost članova nadzornog odbora koja do sada nije bila propisana, pa su neki članovi nadzornog odbora obavljali poslove nadzora bez dužne pažnje i zadrugama prouzročili štetu.

Uz članak 25., 26., 27. i 28.

Ovim odredbama regulirani su uvjeti za upravitelja zadruge, njegova nadležnost i odgovornost. Zadrugu zastupa upravitelja, a u slučaju sprječenosti upravitelja uvodi se privremeno zastupanje zadruge od strane predsjednika skupštine čime se omogućava rad zadruge u posebnim uvjetima.

Uz članak 29.

Ovim odredbama regulira se imovina zadruge s naglaskom na razliku od imovine njenih članova.

Zadruga svojim poslovanjem može steći određenu imovinu koja pripada njoj kao pravnoj osobi i ima pravo s njom raspolagati.

Do sada su neke zadruge prodavale ili davale u zakup svoju imovinu da bi prihod ostvaren na taj način prikazali kao dobit iz poslovanja koju bi dijelili članovima. Dobit zadruge koja se dijeli može proizlaziti samo iz poslovanja zadruge sa članovima. Prema tome, ovim odredbama regulira se da se sredstva ostvorena prodajom ili zakupom imovine zadruge moraju isključivo upotrijebiti za njeno poslovanje. U protivnom, prodaja i dijeljenje imovine zadruge umanjuje njenu supstancu i vodi njenom nestanku. Svrha i cilj imovine zadruge je zadržati njenu vrijednost unutar zadruge, kako bi služila sadašnjim kao i budućim članovima za njihovo unaprjeđenje.

Uz članak 30., 31. i 32.

Dosadašnjim odredbama nije bila regulirana visina vrijednosti članskog uloga koji je imao samo simboličnu vrijednost. Predloženim odredbama, problem nedostatka financijskih sredstava, rješava se propisivanjem najmanje visine uloga i mogućnošću unošenja više uloga bez ograničenja njihovog broja.

Ovim odredbama predviđaju se osnovni i dodatni ulog u cilju zadržavanja njegove vrijednosti i zadržavanja uloga u zadruzi. Unošenjem i zadržavanjem dodatnih uloga u zadruzi, članovi doprinose financijskoj stabilnosti i neovisnosti zadruge.

Predloženim odredbama se regulira unošenje uloga osoba koje nisu članovi zadruge, ali su zainteresirani za njeno poslovanje. Na taj način se zadrugama omogućava zadrugama financiranje i realizacija većih poslovnih projekata i ulaganja. Slična rješenja poznaju zakonodavstvo i praksa nekih europskih zemalja.

Ovim odredbama regulira se članarina i članski doprinosi kao prihod zadruga koji osiguravaju članovi.

Članovi zadruge koja svojim radom ne osigurava dovoljno sredstava za svoj rad, plaćanjem članarine ili članskih doprinosa, omogućavaju rad zadruge i tako na neposredan način primjenjuju načelo gospodarskog sudjelovanja članova.

Uz članak 33. i 34.

Poslovanje zadruge temelji se na radu njenih članova. Zadruga služi članovima i radi sa članovima, unaprjeđuje njihovo poslovanje, a novostvorenu vrijednost (dobit) raspodjeljuje na članove razmjerno njihovom sudjelovanju u radu zadruge. Zadruga može poslovati i s trećima i na taj način ostvarivati prihod, posebno u poslovima koje ne mogu obavljati članovi, ako to ne ometa poslovanje i druge interese članova.

Zadruga mora ostati otvorena za sve pod jednakim uvjetima. Praksa da neke od zadruga imaju malo članova, a mnogo kooperanata pokazuje zatvorenost tih zadruga i nepoštivanje zadružnog načela otvorenosti za nove članove, pa je bilo potrebno zadrugu obvezati na aktivnosti koje dokazuju njenu otvorenost za primanje u članstvo onih osoba koje s njom trajnije rade.

Postoje dvije vrste zadruga: zadruga osnovane s ciljem stjecanja dobiti i zadruga osnovane s ciljem zadovoljavanja potreba članova, u kojima članovi koriste usluge zadruga, bez stjecanja dobiti zadruga ili članova.

Razlikovanje tih dviju vrsta zadruga pomoći će kod donošenja propisa i mjera gospodarske, socijalne i porezne politike i drugih mjera kojima se uvažava posebnost zadruga, posebno kod davanja eventualnih olakšica u poslovanju i potpora radu zadruga.

Uz članak 35.

U praksi su rijetki slučajevi da zadruga i član imaju pisane ugovore o obavljanju poslova za člana zadruga ili zajedničkih poslova zadruga i člana, i ugovoreno jamstvo za izvršenje ugovorenog posla.

Zbog svega toga zadruga nije u mogućnosti ugovarati dugoročne poslove o isporuci ili nabavi roba i usluga, jer sama ne zna koliko toga može ponuditi ili treba nabaviti, pa ne nastupa s dugoročnim ugovorima koji bi joj priskrbili poseban položaj ili popuste.

Rad "od slučaja do slučaja" ne daje jamstva za dugoročna ugovaranja i ozbiljan posao. Biti članom zadruga nije dovoljno jamstvo za izvršenje prava i obveza iz tog odnosa. Predložena odredba stavka 1. upućuje zadruga na promjenu ponašanja i rada sa članovima i na nužnost sklapanja pisanih ugovora.

Odredbom stavka 2. regulira se zajednički rad zadruga i člana i sudjelovanje u stvaranju zajedničkog proizvoda. Cilj je zajednički stvoriti konkurentni proizvod, ostvariti novostvorenu vrijednost, a prihod se dijeli članu i zadrugi razmjerno njihovom sudjelovanju u stvaranju tog proizvoda.

U pravnom prometu zadruga u pravilu nastupa u svoje ime i za svoj račun. U slučaju nastupa u svoje ime i za račun člana ili u ime i za račun člana zadruga će sa članom sklopiti ugovor o trgovinskom zastupanju, ugovor o posredovanju, ugovor o nalogu ili drugi odgovarajući ugovor kojim će se ugovoriti međusobna prava, obveze i odgovornosti člana i zadruga.

Uz članak 36.

Ovim odredbama implementiraju se zadružna načela i vrijednosti uzajamnosti i solidarnosti. formiranjem fondova pričuve, te ulaganjem u razvoj, zadruga osigurava sredstva za krizne situacije i ulaganjem u razvoj osigurava svoju budućnost na ime međugeneracijske solidarnosti.

Uz članak 37.

Sredstva zadruga osnovanih s ciljem zadovoljavanja potreba članova, bez stjecanja dobiti za zadrugu ili za članove i zadruga koje svoj rad financiraju pretežito članarinom i članskim doprinosima članova koja nisu utrošena u godini u kojoj su stečena ili uplaćena na račun zadruga, prenose se u sljedeću godinu. Takva zadruga nije ni osnovana s ciljem da stječe dobit koja bi bila predmet diobe članova.

Uz članak 38., 39. i 40.

Ovim odredbama predviđa se da članovi, upravitelj i radnici zadruga, samo uz suglasnost nadležnog tijela zadruga, mogu samostalno obavljati djelatnost koja spada u djelatnost zadruga, jer u suprotnom takvo ponašanje predstavlja konkurenciju zadrugi i ugrožava njeno

poslovanje. Od članova zadruge očekuje se lojalnost i povjerenje njenih članova, jer se njeno poslovanje i uspjeh temelji na radu s njima.

Radi zaštite svog poslovanja, određeni podaci pravilima zadruge mogu biti propisani kao poslovna tajna i njihovo odavanje smatra se protupravnim.

Da bi se umanjio broj sudskih sporova, predviđa se ponajprije rješavanje eventualnog spora unutar zadruge.

Uz članak 41.

Zadruga je pravna osoba koja ima svoju imovinu i koju može uvećati svojim poslovanjem. Članovi zadruge imaju svoju imovinu i ona se razlikuje od imovine zadruge. Oni nemaju istu imovinu ni iste obveze. Svatko od njih za svoje obveze odgovara svojom imovinom.

Ovdje se ne radi o tome da članovi uopće ne odgovaraju za obveze zadruge. Članovi uplaćuju ulog (osnovni ulog) koji se može uvećati temeljem poslovanja sa zadrugom (dodatni ulog), a koji postaju imovina zadruge i obveze zadruge podmiruju se i iz te imovine. Ova odredba osigurava da članovi zadruge ne odgovaraju za obveze zadruge drugom imovinom koju nisu unijeli u zadrugu. Odgovornost članova svojom imovinom za obveze zadruge može se dogovoriti i propisati pravilima zadruge.

Da bi se izbjegla zlouporaba odredbe po kojoj članovi zadruge ne odgovaraju za obveze zadruge imovinom koju nisu unijeli u zadrugu, propisani su slučajevi zlouporabe te okolnosti kod kojih se član zadruge ne može pozivati na to da po zakonu za obveze zadruge ne odgovara svojom posebnom imovinom (koju nije uložio u zadrugu).

Uz članak 42.,43.,44. i 45.

Ovim odredbama regulira se prestanak zadruge i primjena odgovarajućeg propisa kojim se regulira pripajanje, spajanje, podjela te likvidacija dioničkog društva.

Isto tako, ovim odredbama želi se osigurati kontinuitet rada zadruge. Ukoliko broj članova zadruge, koji je potreban za njeno osnivanje, želi nastavak rada, u tom slučaju nema potrebe za njenom likvidacijom. Sukladno načelu otvorenosti, član koji je izgubio interes za rad u zadrugi, dragovoljno može istupiti iz zadruge, a u kojem slučaju ima sva prava koja proizlaze iz zakona i pravila zadruge.

Odredbom članka 47. štite se interesi zadruge i trećih osoba, jer u slučaju prestanka zadruge spajanjem, pripajanjem ili podjelom, njena prava i obveze prelaze na pravne sljednike.

Uz članak 46. i 47.

Ukoliko je preostalo imovine nakon likvidacije ili stečaja zadruge, taj dio imovine predaje se jedinicama lokalne samouprave, koje se obvezuju tu imovinu dodjeliti novoosnovanoj zadrugi iste djelatnosti na tom području. Sukladno odredbama Statuta Europske zadruge i većina europskih zemalja primjenjuje načelo nedjeljivosti preostale imovine, jer se pokazalo da suprotno postupanje slabi zadrugarstvo. Član zadruge iz odnosa sa zadrugom i poslovima s njom namiruje svoja potraživanja kao vjerovnik, a dio dobiti prethodnih godina preuzima putem svojih uloga. Dakle, član je u potpunosti namiren, a imovina zadruge kao pravne osobe, preostala nakon podmirenja vjerovnika zadruge ostaje u zadrugarstvu i koristi se za njegov razvoj i osnivanje novih zadruga na području gdje je djelovala zadruga koja je prestala s radom, a u funkciji novih članova zadruge i budućih generacija, sukladno načelu solidarnosti i međugeneracijske solidarnosti.

Uz članak 48. i 49.

Hrvatski savez zadruga je pravna osoba osnovana Zakonom o zadrugama kao institucionalna organizacija svih zadruga, a sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske ima javne ovlasti.

Uz članak 50. i 51.

Ovim odredbama regulira se obvezno članstvo zadruga, daje se mogućnost članstva i drugim fizičkim i pravnim osobama koje imaju interes promicati zadrugarstvo.

Zadruga ostvaruju svoje potrebe i interese putem zadružnih saveza, kao sastavnog dijela Hrvatskog saveza zadruga, a kojim upravljaju putem svojih predstavnika u skupštini Hrvatskog saveza zadruga.

Uz članak 52., 53. i 54.

Ovim odredbama reguliran je osnovni sadržaj Statuta kao temeljnog pravnog akta Hrvatskog saveza zadruga, a predstavlja izraz volje skupštine Hrvatskog saveza zadruga, te izvori sredstava za rad Hrvatskog saveza zadruga.

Uz članak 55.

Ovim odredbama reguliraju se zadružni savezi kao sastavni dio Hrvatskog saveza zadruga . Putem zadružnih saveza zadruga ostvaruju neposredno svoje potrebe i interese, a ujedno se ostvaruje institucionalna povezanost zadružnih saveza sa Hrvatskog saveza zadruga.

Uz članak 56., 57, 58, 59. i 60.

Ovim odredbama regulira se institut zadružne revizije. Zadruga ostvaruje učinke zadružnog oblika poslovanja, ako u svojoj organizaciji i poslovanju primjenjuje zadružna načela sukladno odredbama ovog Zakona. Zadružna revizija ima i savjetodavnu i kontrolnu funkciju. Dakle, zbog posebnosti organiziranja zadruga, licencirani zadružni revizori će educirati članove i menadžment zadruga o primjeni zadružnih vrednota i načela, preventivno djelovati, a isto tako pravodobno intervenirati ako utvrde određene nepravilnosti, te učinkovito djelovati u njihovom otklanjanju. Zadružna revizija predstavlja veliku pomoć zadružnom sustavu i zadrugama u rješavanju praktičnih problema u njihovom radu.

Institut zadružne revizije funkcionira i u europskim zemljama u svrhu licenciranja zadruga čiji se rad temelji na zadružnim načelima i vrednotama.

Uz članak 61.

Ovim odredbama se naglašava revizija financijskih izvješća da bi se istaknula razlika od zadružne revizije.

Uvodne napomene uz Glavu X - Posebne odredbe:

Posebne odredbama reguliraju se posebnosti pojedinih vrsta zadruga s obzirom na članstvo ili na djelatnosti koje obavljaju.

Uz članak 62., 63. i 64.

Poljoprivrednu zadrugu i ribarsku zadrugu određuje glavna djelatnost koju zadruga obavlja.

Radničku zadrugu određuje njeno članstvo u smislu da 2/3 članova ima zasnovan radni odnos u zadrugi.

Uz članak 65. i 66.

Ovim odredbama regulira se stambena zadruga u koju se udružuju članovi radi zadovoljenja stambenih potreba, kao i poslovi koje stambena zadruga može obavljati.

Osim poslova stambene zadruga propisanih ovim odredbama, zadruga može, u zgradi u kojoj gradi stanove za svoje članove, u skladu s tehničkom dokumentacijom graditi i garaže i garažno parkirna mjesta i poslovne prostore namijenjene aktivnostima gospodarskog, društvenog, kulturnog, rekreativnog i sportskog sadržaja stanovnika ili javne namjene, a

nakon izgradnje zgrade može zgradama upravljati, održavati ih i uređivati zelene površine i okoliš.

Uz članak 67. i 68.

Član zadruga sam, ili zajedno sa drugim članovima, putem zadruga gradi svoj stan, bez obzira na to što je zadruga prema trećima nositelj posla. Zbog toga se ovim odredbama propisuje mogućnost osnivanja posebne obračunske jedinice unutar zadruga u kojoj članovi zadruga, koji grade istu zgradu ili sudjeluju u izgradnji iste, samostalno odlučuju o pojedinim pitanjima vezanim uz izgradnju te zgrade i odgovaraju za obveze koje se odnose na zemljište i tu zgradu koju zajednički grade.

Uz članak 69.

Nakon konačnog obračuna troškova izgradnje, zadruga omogućuje upis vlasništva izgrađene obiteljske kuće ili stana sa pripadajućim zemljištem na ime člana zadruga, koji je podmirio svoje obveze. Članovi zadruga svoju obiteljsku kuću, stan odnosno zgradu, od zadruga ne kupuju nego grade putem zadruga. Zadruga je organizator i nositelj posla i na nju glasi dokumentacija.

Uz članak 70., 71., 72., 73. i 74.

Ovim odredbama regulira se definicija graditeljske zadruga koju određuje njena djelatnost.

Definiciju socijalne zadruga određuju njeni članovi i svrha ili cilj radi kojeg je osnovana.

Potrošačku zadrugu određuje svrha radi koje je osnovana.

Obrtničku zadrugu određuje članstvo.

Sekundarnu zadrugu definira članstvo i svrha.

Uz članak 75. i 76.

Ovim odredbama propisuju se prekršajne odredbe za prekršaj zadruga i odgovorne osobe u zadruzi. Visina novčane kazne za počinjene prekršaje određena je prema vrsti i težini prekršaja.

Uz članak 77.

Ovim odredbama regulira se usklađivanje rada i općih akata zadruga s odredbama ovog Zakona, za što je predviđeno vrijeme od jedne godine. Uređuju se imovinski odnosi na način da je moguće sva dosadašnja ulaganja članova, kao i njihovo sudjelovanje u stvaranju imovine zadruga, bilo kroz unos stvari, sredstava ili rada, vrijednosno iskazati, priznati i pretvoriti u dodatne uloge člana zadruga, a i neisplaćenu dobit pretvoriti u dodatne uloge člana na čije ime dobit glasi.

Uz članak 78.

Za pretpostaviti je da sve zadruga neće uskladiti svoj rad i opće akte s odredbama ovoga Zakona. Neke od njih provesti će postupak likvidacije, neke će provesti postupak preoblikovanja u trgovačka društva. Nije unaprijed poznato koje će što učiniti, pa je potrebno privremeno zaštititi imovinu zadruga stečenu generacijama prijašnjih zadrugara. U protivnom se može dogoditi da se imovina zadruga otuđi i novac potroši ili optereti pa tako opterećena i obezvrijeđena ostavi zadrugarstvu.

Odredbama članka 78. stavka. 5 omogućava se da takve zadruga prestanu biti zadruga i da svoje poslovanje nastave u obliku trgovačkog društva.

U slučaju da se članovi odluče na prestanak zadruga likvidacijom zadruga, postupak likvidacije provodi se po odredbama Zakona o trgovačkim društvima, s tim da se imovina

preostala nakon podmirenja vjerovnika i povrata uloga članovima zadruge predaje jedinicama lokalne samouprave.

Uz članak 79.

U sudskim registrima ima još uvijek upisanih "starih" zadruga, koje se nisu uskladile sa dosadašnjim Zakonom, prestale su s radom, a nisu ni likvidirane ni brisane iz sudskog registra, pa ga samo opterećuju. Ovom se odredbom omogućava brisanje takvih zadruga iz registra.

Uz članak 80.

Ovim odredbama regulira se usklađenje rada Hrvatskog saveza zadruga sa odredbama ovoga Zakona roku od 6 mjeseci. Na ovaj način daje se mogućnost pravovremenom usklađenju zadružnih saveza i prilagodbi ukupnog sustava novim uvjetima rada.

U slučaju da se koji zadružni savez ne bi uskladio s odredbama ovoga Zakona, proveo bi se postupak likvidacije toga zadružnog saveza, na način propisan za likvidaciju zadruga.

Uz članak 81., 82. i 83.

Ovim odredbama reguliraju se rokovi za donošenje predviđenih podzakonskih propisa, prestanak važenja dosadašnjeg Zakona i dan stupanja na snagu novoga.